

Observatorium van de referentieprijs voor de overheidsopdrachten

JAARVERSLAG 2022

REDACTIE EN LAY-OUT

Het team van het Observatorium van
de referentieprijzen voor de
overheidsopdrachten

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Caroline Vinckenbosch
Directrice van Brupartners

VERTALING

Brussels Language Services

ILLUSTRATIES

Shutterstock

Inhoudsopgave

1

Voorstelling van de opdrachten van het Observatorium

2

Opdrachten en activiteiten van het Observatorium

- 2.1. Antwoorden op individuele vragen om adviezen en aanbevelingen van aanbesteders
- 2.2. Ontwikkeling van expertise en specifieke kennis over de bedrijfssectoren
- 2.3. Opdrachten van de WG « Dumping »
- 2.4. Oprichting van de sectorale « anti-dumping » WG
- 2.5. Diverse activiteiten

3

Communicatie

- 3.1. Pagina's van het Observatorium op de website van Brupartners
- 3.2. Nieuwbrief
- 3.3. Nieuwe publicaties van het Observatorium

Illustratie : Shutterstock/ N°138136598

1. Voorstelling van de opdrachten van het Observatorium

Omdat oneerlijke concurrentie en zwartwerk bij overheidsopdrachten volgens de sociale partners absoluut moeten worden voorkomen, werd binnen Brupartners bij **ordonnantie van 3 april 2014** [1] het Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten opgericht (hierna Observatorium genoemd).

Bischoffsheimlaan 26, 1000 Brussel – Zetel van Brupartners

De voornaamste doelstelling van het Observatorium is het bestrijden van sociale dumping [2] bij overheidsopdrachten. **Uit deze doelstelling vloeit een algemene opdracht voort om de aanbesteders** [3] **bij te staan bij het plaatsen van overheidsopdrachten van werken en diensten.**

Deze algemene opdracht is onderverdeeld in verschillende specifieke opdrachten. Sommige daarvan vloeien voort uit de ordonnantie van 3 april 2014, andere uit de aanbevelingen van de gewestelijke Werkgroep « Bestrijding van sociale dumping » (hierna WG Dumping).

[1] [Ordonnantie van 3 april 2014 houdende oprichting van een Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten binnen Brupartners.](#)

[2] Het begrip sociale dumping betreft een brede waaier van bedrieglijke praktijken evenals omzeiling van de wetgeving die oneerlijke concurrentie mogelijk maken doordat de arbeids- en werkingskosten op een onwettige manier heel laag worden gehouden.

[3] Wettelijke term die de openbare aankopers aanduidt.

Deze opdrachten kunnen als volgt worden samengevat :

Algemene opdracht

Helpen bij de administratieve besluitvorming bij overheidsopdrachten voor diensten en werken (klassieke sectoren [4])

	Opdrachten die voortvloeien uit de ordonnantie van 3 april 2014	Opdrachten die voortvloeien uit de WG « Dumping »
Bijkomende opdrachten	• Analyseresultaten verstrekken over de ingediende prijzen wanneer de aanbesteder redenen heeft om het abnormaal lage karakter van de prijzen in vraag te stellen • Adviezen voorbereiden over de invoeging van technische bepalingen in de opdrachtdocumenten [5] om de toewijzing en uitvoering van overheidsopdrachten te versterken • Toezicht houden op de prijzen. • Sensibiliseren omtrent en kennis verspreiden over de prijzen en optreden als tussenschakel tussen de aanbesteders en de representatieve organisaties van de privésectoren	• Goede praktijken verspreiden via de « Gids van goede praktijken voor overheidsopdrachten » • Een lijst opmaken van bedrijven, met vermelding van de attesten van goede uitvoering voor alle soorten opdrachten • Een tool ontwikkelen voor de analyse van de financiële en economische situatie van de bedrijven om de Brusselse aanbesteders een hoogwaardige bijkomende dienst te verlenen in het kader van overheidsopdrachten • Een platform ontwikkelen voor gegevensuitwisseling bij overheidsopdrachten

[4] De aanbestedende overheden bedoeld in artikel 2, 1° van de wet van 17 juni 2016 betreffende de overheidsopdrachten die niet de activiteiten uitoefenen die zijn bedoeld in de artikelen 96 tot 102 van deze wet (gas, elektriciteit, water, vervoer, havens, luchthavens en postdiensten).

[5] De opdrachtdocumenten zijn de documenten die van toepassing zijn op overheidsopdrachten, die worden verstrekt door de inschrijver of waarnaar hij verwijst (aankondiging van opdracht, bestek, enz.).

De opdrachten van het Observatorium situeren zich dus in het algemene kader van de bestrijding van sociale dumping. Abnormaal lage prijzen kunnen wijzen op dit fenomeen. Sociale dumping vormt een belangrijk probleem voor het Brussels Gewest. De sociale partners hebben de Regering meermaals bewust trachten te maken van de negatieve gevolgen van dit fenomeen voor de economie. Het leidt immers tot oneerlijke concurrentie en banenverlies.

Het Observatorium stelt zich tot doel om de gewestelijke openbare aankopers te begeleiden bij de plaatsing van hun overheidsopdrachten. Het focust daarbij op abnormaal lage prijzen om de risico's van sociale dumping en oneerlijke en bedrieglijke praktijken bij de overheidsopdrachten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot een minimum te beperken.

Voor de vervulling van deze opdrachten heeft het Observatorium in 2022 aan verschillende acties gewerkt, die in 5 activiteiten zijn onderverdeeld
(de activiteiten die in de figuur zijn opgenomen, worden later gedetailleerd) :

Figuur 1- Activiteiten van het Observatorium

2. Opdrachten en activiteiten van het Observatorium

2.1. Antwoorden op individuele vragen om adviezen en aanbevelingen van aanbesteders

Illustratie : Shutterstock/ N°1574065561

Eén van de activiteiten van het Observatorium is het verstrekken, op vraag van de aanbesteders, van **een analyse van de prijzen of de kosten en van de verantwoordingen ervan door één of meerdere inschrijvers in het kader van een overheidsopdracht wanneer het vermoeden bestaat dat de prijzen abnormaal laag zijn.**

Deze analyse wordt bezorgd aan de aanbesteders zich tot het Observatorium wenden in het kader van de procedure voor prijs- en kostencontrole van de artikelen 33, 35 en 36 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 betreffende de plaatsing van overheidsopdrachten in de klassieke sectoren [6]. Het Observatorium brengt zijn advies uit aan de openbare aankoper wanneer deze laatste verschillende formaliteiten heeft vervuld om na te gaan of de prijzen of kosten waarmee hij wordt geconfronteerd normaal zijn. De aanbesteder gaat dus eerst over tot de controle van de prijzen van de offertes die haar worden bezorgd. Wanneer zij vermoedt dat één of meerdere prijzen abnormaal laag zijn, dient ze die te onderzoeken en de betrokken economische operatoren te vragen om hun prijzen te verantwoorden of om alle nodige informatie te verstrekken. Nadat de openbare aankoper deze informatie en, zo nodig, deze verantwoordingen heeft onderzocht en van mening is dat ze onvoldoende waren om het normale karakter van de prijs in kwestie aan te tonen, kan hij zich tot het Observatorium wenden om zijn advies over de opgegeven prijzen, kosten en verantwoordingen te vragen.

In het kader van deze activiteit kon het Observatorium, bij het uitbrengen van adviezen en aanbevelingen, de methodes toepassen die eind 2014 bij de definitieve oprichting werden ontwikkeld.

Na onderzoekswerk en gegevensverzameling heeft het Observatorium twee methodes voor het analyseren van prijzen [7] uitgewerkt:

- ontleding van de prijs in zijn verschillende posten;
- vergelijking met historische gegevens.

[6] Koninklijk besluit van 18 april 2017 betreffende de plaatsing van overheidsopdrachten in de klassieke sectoren, B.S., 9 mei 2017, p. 55345.

[7] Deze methodes worden in detail beschreven in [het jaarverslag 2015 van het Observatorium](#).

De adviezen die het Observatorium uitbrengt in het kader van prijscontrole, vergen heel vaak een aanpak waarbij zeer uiteenlopende aspecten in aanmerking worden genomen. Het Observatorium ontwikkelde daarvoor een mechanisme voor de ontleding van de prijzen die worden opgegeven door de inschrijver(s).

Oorspronkelijk was deze « prijsontleding » bedoeld om het gebrek aan gegevens waarmee de opgegeven prijzen kunnen worden vergeleken en de moeilijkheden om databanken aan te leggen, te ondervangen [8]. De prijs van de prestatie wordt ontleed in zijn verschillende posten. Of de verschillende dimensies van de prijs realistisch zijn, wordt beoordeeld door alle elementen te vergelijken met bestaande minima/referenties, zoals brutolonen, premies, vergoedingen en loontoeslagen (vastgelegd in de CAO's [9]), enz.

Vanwege het overwegende aandeel van de arbeidskrachten in sommige sectoren wordt aan dit aspect ruim aandacht geschonken, vooral aan het brutoloon, de premies en de wettelijk verplichte salaristoeslagen en, in de mate van het mogelijke, aan de verschillende lasten. Het Observatorium heeft ook rond de voorzieningen om de kosten te verminderen, zoals activa.brussels, enz. gewerkt.

Ten slotte verstrekt het Observatorium op verzoek ook geïndividualiseerde aanbevelingen rond diverse thema's die hoofdzakelijk verband houden met de prijzen (prijscontroleprocedures, prijssherzieningsformules, informatie over de barema's, enz.).

In 2022 heeft het Observatorium verschillende vragen van aanbestedende overheden beantwoord. Deze hadden betrekking op:

- adviesaanvragen/opmerkingen over offertes en prijsverantwoordingen;
- diverse aanvragen (prijs- en kostencontroleprocedure, enz.).

In 2022 heeft het Observatorium **24 aanvragen** van aanbesteders beantwoord

[8] De opmaak van databanken veronderstelt eerst de opmaak van typebestekken en de uitwerking van gestandaardiseerde posten, en vervolgens de uitwerking van een gegevensverzamelingsysteem. Omdat deze voorwaarden niet vervuld zijn op gewestelijk niveau, wordt deze aanpak momenteel niet toegepast.

[9] Collectieve arbeidsovereenkomsten.

2.2. Ontwikkeling van expertise en specifieke kennis over de bedrijfssectoren

2.2.1. Werkwijze

Sinds zijn oprichting heeft het Observatorium een aanpak ontwikkeld waarbij zoveel mogelijk informatie bij actoren van de verschillende economische sectoren wordt verzameld. Het Observatorium verwerft daarmee een specifieke kennis, zodat het de aanbesteders relevant advies kan verstrekken bij het plaatsen van overheidsopdrachten.

Dankzij onderzoekswerk kon het Observatorium methodes voor prijsonderzoek ontwikkelen die nuttig kunnen zijn bij het uitbrengen van advies, en suggesties verzamelen om de opdrachtdocumenten te verbeteren.

Aangezien de opdracht van het Observatorium beperkt is tot het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, omvat de « steekproef » van bedrijven waarmee het een ontmoeting had uiteraard bedrijven die aanwezig zijn in Brussel, maar ook bedrijven die actief zijn in Brussel en in een ander gewest van het land gevestigd zijn.

Omdat het Observatorium zich vooral tot doel stelt sociale dumping te bestrijden, wordt voorrang gegeven aan sectoren met veel arbeidskrachten en/of fraudegevoelige sectoren.

Naarmate dit onderzoekswerk vordert, heeft het Observatorium de grondslagen gelegd van een werkmethode die het systematisch toepast bij het onderzoek van elke nieuwe sector. Naast het opzoeken van documentatie (toepasbare CAO's, enz.) bestaat deze methode in het ontmoeten van zoveel mogelijk actoren (federaties, bedrijven, vakbondsorganisaties) die vragen krijgen over de reglementaire verplichtingen van de sector, de potentiële verbeteringen van de opdrachtdocumenten, de componenten van de verkoopprijzen, enz.

Via deze ontmoetingen wordt zoveel mogelijk informatie verzameld die aan de Brusselse aanbesteders wordt bekendgemaakt via:

- technische nota's en syntheses (bijv. samenvatting van de belangrijkste gegevens van de CAO's over de functies, lonen, premies, enz.);
- specifieke aanbevelingen voor de sector (technische specificaties, voorbeelden van selectiecriteria, gunningscriteria, enz.);
- in voorkomend geval, een typebestek [10].

Naarmate de werkzaamheden vorderen, worden deze documenten ter beschikking gesteld op [de pagina's van het Observatorium op de website van Brupartners](#).

Via deze gesprekken wil men ook per sector de meest relevante variabelen bij de prijsbepaling identificeren. Deze variabelen worden opgenomen in de lijst van suggesties van het Observatorium voor de verbetering van de lastenboeken met tot doel:

- de bedrijven de nodige informatie ter beschikking te stellen om zo nauwkeurig mogelijk te beantwoorden aan de offerte;
- gemeenschappelijke punten voorstellen aan de Brusselse aanbestedende overheden om op termijn databanken met vergelijkbare prijzen aan te leggen.

[10] De kenmerken en de vele technische specificaties van bepaalde soorten opdrachten kunnen niet systematisch in een typebestek worden samengevat. In dat geval maakt het Observatorium een technische nota op met een aantal aanbevelingen die specifiek zijn voor de sector.

Après Nadat eerder al de sector van de schoonmaak, bewaking, catering, drukkerij, informatica, personenvervoer, bouw en de tuinbouw werden geanalyseerd, heeft het Observatorium in 2022 rond de volgende sectoren gewerkt: **herstelling en onderhoud van installaties in gebouwen, wasserijen en wegenwerken.**

Het Observatorium heeft ook aanvullende werkzaamheden verricht met betrekking tot de **schoonmaaksector**.

2.2.2. Sector van de herstelling en het onderhoud van installaties en gebouwen

In 2022 heeft het Observatorium documentair onderzoekswerk verricht met betrekking tot de sector reparatie en onderhoud van installaties van gebouwen.

Op basis van deze werkzaamheden zijn **samenvattende nota's van de paritaire comités 111, 209 en 149.01** opgesteld ter attentie van de aanbestedende overheden.

Deze nota's zijn beschikbaar op de [pagina's](#) van het Observatorium op de website van Brupartners.

2.2.3. Wasserijsector (onderhoud van textiel)

Op basis van de resultaten van zijn onderzoek heeft het Observatorium een **samenvattende nota opgesteld van het paritair comité 110** dat verantwoordelijk is voor het personeel in de wasserijsector.

Deze nota is beschikbaar op de [pagina's](#) van het Observatorium op de website van Brupartners.

2.2.4. Sector van de wegeniswerken

In 2022 heeft het Observatorium zijn onderzoekswerk met betrekking tot de sector wegenwerken afgerond.

Op basis hiervan is een **nota met specifieke aanbevelingen**, beschikbaar op de [pagina's](#) van het Observatorium op de website van Brupartners, opgesteld ter attentie van de aanbestedende overheden.

2.2.5. Schoonmaaksector

In aansluiting op zijn eerdere analyses heeft het Waarnemingscentrum aanvullend documentair onderzoekswerk uitgevoerd met betrekking tot de schoonmaaksector.

Sur Op basis hiervan werden een **nota met aanbevelingen** en een **samenvattende nota van het paritair comité 121** opgesteld.

Deze nota's zijn toegankelijk op de [pagina's](#) van het Observatorium op de website van Brupartners.

2.3. Opdrachten van de WG « Dumping »

2.3.1. Bedrijvenregister

• Context en doelstellingen

Eén van de andere maatregelen die naar aanleiding van de werkzaamheden van de WG « Dumping » werden genomen, is de ontwikkeling van een **bedrijvenregister** binnen het Observatorium.

Deze dienst, die sinds de zomer van 2019 online beschikbaar is, is bedoeld voor zowel aanbestedende overheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als economische actoren die willen deelnemen aan de Brusselse procedures voor overheidsopdrachten, om het in contact brengen van aanbestedende overheden van het Gewest en in Brussel actieve bedrijven die willen deelnemen aan specifieke overheidsopdrachten te vergemakkelijken (het register is niet bedoeld om alle opdrachten bekend te maken en focust vooral op prospectie in het kader van overheidsopdrachten zonder bekendmaking).

Figuur 2 – Infografie over het gebruik van het bedrijvenregister

Behalve een databank van bedrijven, zal het register ook informatie bevatten over de uitvoering van geplaatste overheidsopdrachten, en met name de attesten/certificaten van goede uitvoering. De idee is dat de aanbesteders die bedrijven kunnen identificeren die kwaliteitsprestaties hebben verricht

Het register streeft dus een dubbel doel na:

- **het aantal opdrachten voor bedrijven** uitbreiden door een grondigere kennis van de opdrachtgevers en de economische operatoren van bepaalde opdrachten **te bevorderen**;
- **aanbestedende overheden die op zoek zijn naar dienstverleners informeren** over de kwaliteit van de door de economische actoren verleende diensten via de raadpleging van door andere Brusselse aanbestedende overheden afgegeven attesten van goede uitvoering.

- **Beheer van het register**

Elk 2022 heeft het Observatorium ingestaan voor het beheer en de bijwerking van het **bedrijvenregister** (verificatie en validatie van de inschrijvingen).

Dit instrument neemt de vorm aan van een internetplatform op de pagina's van het Observatorium op de website van Brupartners. Alle Brusselse aanbesteders en alle economische operatoren die in het register willen worden opgenomen, kunnen er via een online formulier vrij op inschrijven.

De toegang tot de informatie van het register is deels publiek en deels voorbehouden voor de aanbesteders. De informatie die via het register ter beschikking wordt gesteld, bestaat uit:

Voor het publieke gedeelte:

- een lijst van de bedrijven, ingedeeld per soort prestaties die zij voor de Brusselse aanbesteders verrichten of wensen te verrichten;
- een lijst van de Brusselse aanbesteders, aangevuld met de soorten opdrachten die zij plaatsen en waarvoor zij regelmatig op zoek gaan naar inschrijvers

Voor het privégedeelte dat uitsluitend beschikbaar is voor de aanbestedende overheden

- de lijst van bedrijven aangevuld met diverse nuttige vermeldingen of attestaten van goede uitvoering.

Het gebruik van het register is uiteraard facultatief. Het betreft een bijkomende dienst die de aanbesteders niet ontslaat van hun verplichting om de principes van de overheidsopdrachten te respecteren.

Concreet bestaat het bedrijvenregister uit:

- een **inschrijvingsformulier** voor de **economische operatoren**;
- een **inschrijvingsformulier** voor de **Brusselse aanbesteders**;
- een pagina voor **het raadplegen van het bedrijvenregister** (zoeken per activiteitssector, op een trefwoord dat verwijst naar de informatie die de economische operatoren bij hun inschrijving hebben ingevuld en/of per gemeente) ; een deel van de informatie is vrij beschikbaar, een ander deel is uitsluitend voorbehouden voor de geregistreerde en verbonden aanbesteders;
- een pagina met de **lijst van de Brusselse aanbestedende overheden** en de soorten opdrachten die zij plaatsen, zoals opgegeven bij hun inschrijving. Deze informatie is vrij toegankelijk en dus beschikbaar voor alle economische actoren

- **Dynamisering van het bedrijvenregister**

AOm de zichtbaarheid van het register te garanderen en de functionaliteiten ervan te verbeteren, heeft het Observatorium in 2022 gewerkt aan de uitvoering van verschillende **communicatie en dynamiseringsacties** via :

- het verzenden van e-mails (Brusselse aanbestedende overheden, bedrijfsfederaties enz.);
- het opstellen en ter beschikking stellen bij de Brusselse aanbestedende overheden van een model voor attesten van goede uitvoering [11] ;
- het opzetten van een systeem voor het efficiënt delen van attesten van goede uitvoering met het oog op het bundelen van deze documenten via het register;
- het verspreiden van een educatieve infographic om het bedrijvenregister te promoten bij de doelgroepen.

Het register telt tot op heden meer dan 260 inschrijvingen.

Figuur 3 – Het bedrijvenregister

2.3.2. Platform voor de uitwisseling van gegevens over overheidsopdrachten

De aanbevelingen van de WG « Dumping » omvatten ook de implementatie door het Observatorium van een **platform voor de uitwisseling van gegevens over overheidsopdrachten** - met name prijsgegevens - tussen verschillende Belgische entiteiten.

In 2022 heeft het Observatorium gewerkt aan een analyse van de voorwaarden voor de implementatie van een dergelijk platform voor gegevensuitwisseling.

Het resultaat van zijn analyse en zijn conclusies zijn overgemaakt aan de kabinetten van de minister-president en van de staatssecretaris voor Economische Transitie

[11] Documenten uitgegeven en ondertekend door een klant van een bedrijf en waaruit blijkt dat bepaalde werken of diensten eerder en conform zijn uitgevoerd.

2.4. Oprichting van de sectorale « anti-dumping » WG

Om tegemoet te komen aan de beleidswerf van doelstelling 2.2 van de GO4BRUSSELS 2030-strategie *'Bestrijding van sociale dumping bij overheidsopdrachten'*, waarvoor het Observatorium als 'piloot' aangewezen is, **werden antidumpingwerkgroepen (WG) opgericht** in 2022.

Overeenkomstig de bovengenoemde beleidswerf is de doelstelling van deze werkgroepen **'Goede gewestelijke praktijken ontwikkelen met het oog op de uitwerking van nieuwe clausules die het mogelijk moeten maken sociale dumping te bestrijden vanuit een sectorale aanpak'**.

Aanvankelijk werden de **bouw- en schoonmaaksector** als **prioriteiten** aangewezen.

Illustratie : Shutterstock/ N°1171905052

In 2022 zijn de WG, bestaande uit enerzijds een plenaire vergadering en anderzijds sectorale technische WG, vijf keer bijeengekomen.

Tijdens de vergaderingen van de sectorale technische WG, bestaande uit sectorale sociale gesprekspartners, vertegenwoordigers van de sociale economie, Brusselse aanbestedende overheden en de Gewestelijke Arbeidsinspectie/Brussel Economie en Werkgelegenheid, werd de leden verzocht specifieke aandachtspunten/problemen die zich voordoen met betrekking tot sociale dumping in de overheidsopdrachten van hun sectoren te formuleren en uit te wisselen om in fine te werken aan de uitwerking van antidumpingclausules vanuit een sectorale aanpak.

Na een grondige juridische analyse werden deze aandachtspunten en/of problemen aangevuld met eerste voorstellen voor antidumpingclausules om in de bijzondere bestekken van de Brusselse aanbestedende overheden op te nemen.

Voor de schoonmaaksector werden deze voorgestelde antidumpingclausules in november 2022 voor advies en validatie voorgelegd aan de leden van de technische WG.

2.5. Diverse activiteiten

2.5.1. Brussels Netwerk van gewestelijke openbare aankopers

Het **Brussels Netwerk van gewestelijke openbare aankopers** is een werkgroep rond het thema overheidsopdrachten, die gewestelijke actoren verenigt. Het belangrijkste doel bestaat erin om goede praktijken, kennis en ervaringen uit te wisselen in het kader van de wettelijke voorschriften en de behandeling van de dossiers van overheidsopdrachten.

Het Observatorium heeft meegewerkt aan de oprichting van het Netwerk en is lid van het coördinatiecomité.

De doelstellingen zijn:

- organisatie van dialogen rond actuele onderwerpen inzake overheidsopdrachten;
- uitwisseling van goede praktijken;
- odelen van ervaringen, besprekingen van praktijkgevallen met andere collega's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- odelen van documentmodellen;
- ocentralisatie van bepaalde opdrachten;
- otussenkomst van deskundigen over welbepaalde onderwerpen.

In 2022 nam het Observatorium deel aan het beheer van het netwerk als lid van het coördinatiecomité. Uitgaande van de vaststelling dat er een reële behoefte bestaat aan communicatie tussen de aanbestedende overheden over actuele onderwerpen inzake overheidsopdrachten, heeft het netwerk verscheidene bijeenkomsten gehouden over verschillende thema's zoals: de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor overheidsopdrachten, herzieningsclausules, inkoopcentrales, raamovereenkomsten en elektronische facturering.

Illustratie : Shutterstock/ N°1339717163

2.5.2. Deelname van het Observatorium aan diverse evenementen

In 2022 werkte het Observatorium mee aan verschillende opleidingen en seminars om zijn ervaring te delen, zijn werk te presenteren en zijn kennis te verspreiden:

- Presentatie **van de procedure voor de controle van prijzen of kosten in overheidsopdrachten**, alsook van het Observatorium en zijn opdrachten in het kader van de **opleidingscyclus 'Bestrijding van sociale dumping' van de Ecole Régionale d'Administration Publique (ERAP)**;
- Presentatie over **sociale dumping bij overheidsopdrachten en de rol en de opdrachten van het Observatorium** in het kader van de **workshop over duurzame overheidsopdrachten**, georganiseerd ter gelegenheid van de **week van de Shifting Economy**;
- Presentatie **van de opdrachten en acties van het Observatorium in de strijd tegen sociale dumping bij Brusselse overheidsopdrachten** in het kader van het **webinar 'Overheidsopdrachten en mensenrechten'**, georganiseerd door het CSC.

2.5.3. Bijhouden van een repertorium van rechtspraak

Met het oog op de ontwikkeling van een expertise met betrekking tot de opdrachten die het Observatorium zijn toegewezen, blijft het zijn repertorium van de rechtspraak uitbreiden. Het doel van dit repertorium is het Observatorium te voorzien van **juridische argumenten** om op verzoeken van aanbestedende overheden te kunnen reageren.

Tegelijkertijd heeft het Observatorium ook een zoek- en synthese-instrument gecreëerd voor de juridische beslissingen die door de verschillende bevoegde autoriteiten zijn genomen. Het doel van dit instrument is om een efficiënte en snelle zoekactie op basis van sleutelwoorden mogelijk te maken.

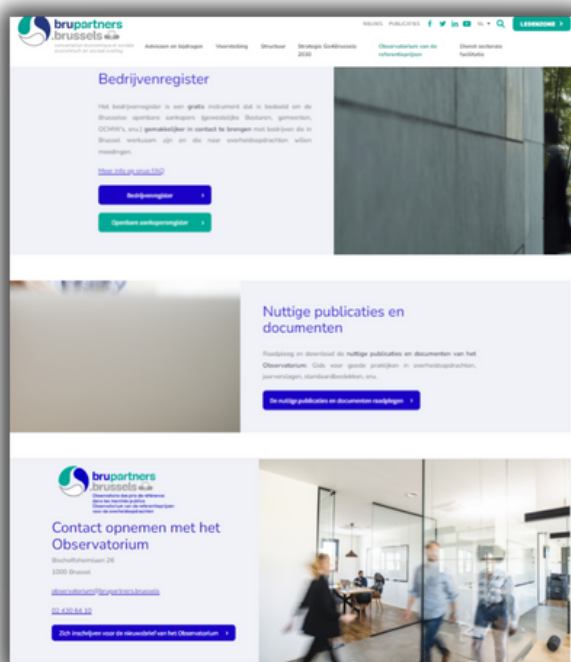
3. Communicatie

3.1. Pagina's van het Observatorium op de website van Brupartners

De pagina's van het Observatorium op de website van Brupartners dienen als vitrine voor de activiteiten van het Observatorium en als contactpunt voor het Observatorium. Men vindt er onder meer een voorstelling van de dienst en de ordonnantie van 3 april 2014 houdende oprichting van het Observatorium terug.

Figuur 4 - Pagina's van het Observatorium

Figuur 5 - Homepage van het Observatorium

De aanbesteders vinden op deze pagina's ook verschillende nuttige documenten terug, die het Observatorium publiceert:

- typebestekken;
- specifieke technische en samenvattende nota's voor de onderzochte sectoren;
- « Gids van goede praktijken voor overheidsopdrachten »;
- jaarverslagen.

Tot slot herbergen deze pagina's het bedrijvenregister (zie punt 2.3.1).

3.2. Nieuwbrief

Om de toegang tot zijn werkzaamheden voor de verschillende actoren van overheidsopdrachten in het Brussels Gewest te vergemakkelijken en hun zichtbaarheid te vergroten, werkte het Observatorium in 2022 aan het **ontwerp** en aan het **opstellen van zijn eerste nieuwsbrieven**.

Met deze nieuwsbrief beoogt het Observatorium zijn activiteiten en publicaties te promoten, maar ook initiatieven en nieuws in verband met overheidsopdrachten te delen met zijn doelgroepen.

De nieuwsbrieven van het Observatorium werden verzonden **in mei** en in **oktober 2022**.

3.3. Nieuwe publicaties van het Observatorium

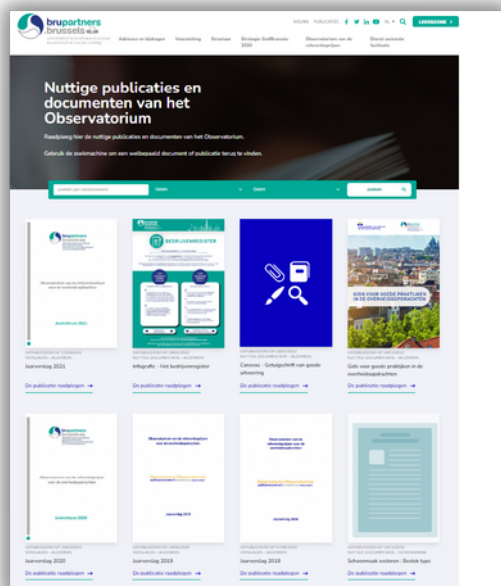
In 2022 heeft het Observatorium nieuwe publicaties uitgegeven die beschikbaar zijn [op de pagina's van het Observatorium op de website van Brupartners](#).

* Jaarverslag 2021

Het jaarverslag van het Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten bevat alle activiteiten die in de loop van het jaar werden uitgevoerd.

*Andere nuttige documenten

In 2022 heeft het Observatorium verschillende documenten ter beschikking gesteld van de aanbestedende overheden:

- **Sector van de herstelling en het onderhoud van installaties in gebouwen**
 - Samenvatting van de paritaire comités 111, 209 en 149.01
- **Wasserijsector**
 - Samenvatting van het paritair comité 110
- **Sector wegenwerken**
 - Specifieke aanbevelingen voor overheidsopdrachten voor wegenwerken
- **Schoonmaaksector**
 - Specifieke aanbevelingen voor overheidsopdrachten voor schoonmaakdiensten
 - Samenvatting van het paritair comité 121

Figuur 6 – Nuttige publicaties en documenten van het Observatorium

BRUPARTNERS
OBSERVATORIUM VAN DE REFERENTIEPRIJZEN VOOR DE
OVERHEIDSOPDRACHTEN

Bischoffsheimlaan 26 -1000 Brussels

02 205 68 68

observatorium@brupartners.brussels

<https://www.brupartners.brussels/nl/observatorium-van-de-referentieprijzen-voor-de-overheidsopdrachten>

